

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetésidő-
lak küldendők.
Kéziratok nem adunk vissza.

Feloldó szerkesztő: Eder János.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 ko
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

Olesó az emberélet.

Hajdanában, amikor még tar-
tós békéről alig ámodtak az em-
berek, egy-egy emberélet erőszakos
kioltása nem sok vizet zavart fel.
Kain és Abel óta évszázado-
kon, évezredek át embertársak
öldökléséből áll a történelem és az
életpusztítás szinte végtelen sor-
zatába épp úgy beleilleszkedett a
nyílt háború, az alattomos rablás-
gyilkolás réme, mint a kényural-
makkal visszaélő kegyetlenül vér-
szomjas mézszárlási hajlama.

Amennyi tért szorított lassan-
ként a civilizáció, ugyanakkora
mértékben győzte le az emberélet
ellen törő pusztítási vágyat. Távol
ugyan attól, hogy az állandó vi-
lághéke eszméje a valóság stádi-
umába léphetne, a simító és simu-
lékony diplomácia segítségével még
is elérünk már annyira, hogy je-
lentéktelen okok miatt nem ron-
tanak egymásra a népek milliói s
amit így a diplomácia a háborus
vágyak fékentartásával végez, azt
áldásosan kiegészítik a közrend
éber őrei. Az életbiztonság előbb
nem sejtett módon megerősödött a
törvények hatásos rendelkezései
és azoknak nem kevésbé hatha-
tós foganatosítása által.

Ezt az örvendetes tényt azon-
ban megkeseríti azoknak az ön-
magukról megelégedzők valósága,
kik a magasfokú civilizációt meg-
szégyenítő nagy számmal teszik

még mindig túl magukat a köz-
rend állította korlátokon. Mintha
a nagy szenvedélyek, a jogtalan
eltulajdonítás törekvése, a dologta-
lan urhatnamság csábereje még
mindig legyőzhetlenül urálnák azo-
kat, kiknek a legkisebb alkalom
is elég arra, hogy kiváltsák belő-
lük az állatot, az állati esztelen
ösztönöket olyan olesó lett ismét
az emberélet.

Az erkölcstelenség orgiáit üli
s mellette az önfeláldozás emel
maganak dicsemléket. Furcsa ve-
gyülete az emberi érzelmeknek,
melyből leszűrődik a „ma“ köz-
élete.

A kulturkutató, aki keresi az
erkölcsök megerősödésének és el-
fajulásának kulcsát, némelykor
egészen különös felfedezésekhez jut
Igy például egész kis kulturképet
állíthatna össze abból, ami híreket
az újságoknak egyetlen-egy száma
a napokban közölt. Ime: Dunak-
eszin tíz fillér különbözet miatt
lelőttek egy kereskedőt, egy léha
zenetanár kiveti az ablakon felesé-
gét, egy az automobil sportért ra-
jongó gazdag és fiatalember örült
hajszáját az életével fizeti meg, Ör-
kényen végül szegény tüzérkato-
nák esnek áldozatul egy új ágyu
kipróbálási kísérleteinek. Mind
furcsa találkozása a véletlennek,
amelyből oly híven tükröződnek
vissza közérkölcseink.

Egy elzúllott munkás, kiről
utólag kiderül, hogy régóta tolvaj,
nyugodtan leterit egy „zsidó“-t,
mert — véleménye szerint — tíz

fillérrel becsapta. Egy kereskedő,
ki tíz fillér miatt kiteszi magát a
legnagyobb veszélynek. Egy sport
bolond, ki a maga és mások életét
kockáztatja, csak hogy passzójának
hódolhasson. Végül a tüzérkatoná,
aki vak kötelességteljesítéseért éle-
tével vagy legalább is testi épsé-
gével fizet.

Egymás mellé állítva ezeket
az alakokat és cselekedeteiket, a
tanulság önmaga kínálkozik: a mi
nevelési rendszerünkön még sok
hiba tapad. A tudomány, a kép-
zettség elsajátítására helyezük —
helyesen — a fősúlyt, de ma már
nem helyes, mellette elhanyagol-
juk az erkölcsi nevelést, sőt maga
a tudományos nevelésnek is leg-
nagyobb hibája, hogy nem számol
eléggé a gyakorlati étellel.

Szinte bűn, hogy oktatunk, de
nem nevelünk. Ugyátszik, hogy a
nevelés privilégiuma a magas és
középosztálynak. A nép fia el-
végzi — legjobb esetben — négy
elemi osztályt, megtanul írni, ol-
vasni, számolni, így eresztik el az
életbe, hol lelki neveléséről leg-
feljebb a pap gondoskodhatik, s ő
is csak igen hézagosan. Megtanulta
ugyan a tizparancsolatból, hogy
ölni nem szabad, de ezt az életben
egy rossz szó vagy tíz fillér miatt
csakhamar elfelejti.

A léha urhatnamság a modern
közfellegés bűne amit csak a rossz
nevelés okoz.

A sport tulhajtása kész vesze-
delem, mely százszorosan elrontja

TARSA

Az utolsó rózsá.

— Történet a múlt századból. —
(Folytatás és vége).

A két hölgy szeme könnybe lábbadt.
Az ifjabbik csakhamar legyőzte megindulá-
sát és az ifju lakása után tudakozódott.
Az ifju csodálkozva válaszolt és viszonzá-
sul névjegyet kapott a hölgyektől, melyet
azonban csak futólag nézet meg. Ezzel el-
bucsztak az ifjutól és a bástya felé vezető
uton eltűntek.

Pár nap múlva az ifju jogász levelet
kapott, mely pénzösszeget és egy - piros
rózsát tartalmazott. A levél így szólt:

„A népkerti rózsaleány kis pénzössze-
get küld szükei öddi szülei gyámolítására
és egy rózsát. Ennek öröme.”

Ki írja le az ifju csodálkozását, mely
még masabbra növekedett, mikor havon-

kint rendszeren kapott pénzt és rózsát tar-
talmazó levelet?

A jötevő hölgyet azonban nem látta
azóta.

A bécsi skót templom előtt számos
diszfogat áll. A templomban grófi pár
tartja esküvőjét. A tündérszép menyasz-
szony gazdag csipkeruhával és barna
hajában narancsvirág-koszorúval, ismeretes
előttünk; a népkertbeli kisasszonyok if-
jabbika volt.

A templom egy zugában fiatalember
áll. A szegény diák volt. Öszetett kézzel
nedves szemmel nézett az ég felé áldást
rebegett az ara, jötevődjé szép fejére. A
szertartásnak vége volt a hölgy magyar-
országi butokaija követte deli férjét és
boldog imádott nő vált belőle. De azért a
távolban sem feledkezett meg a szegény
tanulótól. Havi pénze és rózsája rende-
sen kijárt neki. Egyszerre azonban elma-
radt a szeretett adomány. Nyugtalanság

fogta el az ifjut. A pénzt szívesen nélkü-
lőzte volna de nem a rózsát.

A hetvenes évek elején gyász-
terjedt el egész Magyarországon és elju-
tott Bécsbe is.

A fiatal Széchenyi Béláné, Erdődy
Hanna grófnő meghalt.

A levél kimaradásának rejtélye meg
volt tehát oldva az ifju előtt.

Széchenyi Hanna grófnő volt a ne-
mes jötevő. S most szétfoszlott a ritka
szépségben diszló virág a fehérkezű tün-
dér eltűnt.

E pillanat óta az ifju egészsége is
láthatólag fogyni kezdett. Szívére vette a
váratlan csapást és néhány hét múlva ő
is meghalt. Végperceiben görcsösen szo-
rította halvány keze az utolsó rózsát mit
a grófnőtől kapott.

Oly betegségben mult ki melynek
az orvosok eddig nem találták még ki
valódi nevét. A szíve szakadt meg.

azt, amit az egészséget fejlesztő, testet edző sport nyújt.

Szemből áll ezekkel a katonaság kitűnő nevelő hatása, mely a kötelesség önfeláldozó teljesítésére tanít. Szólhatnak a katonaság ellen bármit, felhozhatják ellene ezuttal még azt is, hogy hiszen a tiz fillér miatt öldöklő munkás is katona volt, azt az egyet megtagadni tőle nem lehet, hogy kitűnő nevelése nélkül, sokkal több lenne a büntény. A rossz ember lelkületét ugyan a katonaság sem tudja megjavítani, mint nem gyógyította még a dunakeszi gyilkosát sem, ki mellesleg megjegyezve, rossz katona is volt, de a kötelességteljesítés a tisztelet megadás szigorú tanításával sok mindent pótol a nép erkölcsében, amit a mai tanítási — és nem nevelési — rendszer elmulasztott.

Nem volna-e helyesebb a nevelést már akkor kezdeni, mikor még hajlékonyabb a lélek és fogékonyabb a jóra?

A fiatakorok társadalmi védelme.

Beszéd.

Tartotta: **Dr. Koncz Mihály.**

kir. járásbíró.

(Folytatás).

Ezekre a hatósági teendőkre nézve esetenként még külön utasítást kap a felügyelő hatóság minden tagja, mert hiszen a tennivalókkal részletesen foglalkozni s azokat részletesen felsorolni e rövid értekezés keretében nem lehet. Azért forduljanak a szükséges felvilágosítások végett szóval, vagy írásban hozzám, vagy a fiatakorok szegedi felügyelő hatóságának elnökéhez Dr. Orkonyi Éde szegedi kir. ítélő táblai bírósághoz (a kir. tábla épületében) s mi a szükséges felvilágosítást mindenkor készségesen megadjuk.

De a hatósági jellegű teendőknél kívül még egyéb, társadalmi jelentőségű teendők is merülnek fel.

A jövő generáció erkölcsi érdekében fontos a házasságon kívüli együttélés megszüntetése, illetve e viszonyoknak törvényessé tétele.

Közreműködünk abban, hogy a házasságon kívüli életet folytató fiatal emberek és lányok törvényes házasságra léphessenek, e célból segítségükre leszünk a házasságkötéshez szükséges okiratok megszerzésében, a feleket tanácsokkal látjuk el, esetleg kieszközzük a stóladijak, bélyegdíjak elengedését stb. A részletes teendőket a tisztelt tagok bejelentésére magam is ellátom.

A törvénytelen születésű gyermekek sorsának enyhítésére tanácsokkal látjuk el az anyát, hogy tartási igényeit törvényes úton érvényesíthesse, bejelentjük az esetet az árvaszéknak a már említett módon, portómentes levelezőlapon, vagy ahol az eset úgy kívánja a gyermeknek az állami gyermekmenhelybe való elhelyezéséről gondoskodunk, avagy az anyának ez intézettől tápdíjat utaltatunk ki, mely teendőknél hatalmas, szakszerű segítségünkre lesz László Ignác jegyző úr.

Egyik fő hivatásunk a fiatakorok erkölcsének megvédése. Ha tehát azt látjuk, hogy valamely gyermekleány a prostitúció karjaiba készül magát vetni, oda kényszeríti át a nyomor, a minden bűneredendő szülőanya, vagy az elhagyatottság, támasznélküliség, segítő kézzel mellette leszünk. A kinevezett patronus, vagy patronesse kötelessége lesz az elbukni akarót gyámoltani, tisztességes elhelyezéséről gondoskodni, neki szolgálatot biztosítani a hatóságnál az elbukott kiemelése végett segídeni stb.

Ugyanígy kell eljárunk a leánykeres-

kedés megakadályozására is. Figyelemmel kell lennünk a cselédközvetítő intézetekre, nem e erkölcselenség gyűldéi azok, a vasúti indóházaknál megbízott rendőreink figyelemmel kísérik az utasokat s ha gyanus nekik a dolog, vagy mi észlelünk társadalmi működésünk közben valami gyanús dolgot, rögtön értesítjük a szülőket, vagy a hatóságokat. A leánykereskedést a törvény igen szigorúan bünteti, ebben mi sem ismerhetünk tréfát s mindjárt kezdetben nyomatékosan kell eljárunk. A hatóságok rótonni támogatásáról teljesen biztosak lehetünk.

* * *

Megismervén főbb vázlatokban kötelességeinket, szükséges, hogy most már jogainkkal is ismerkedjünk meg. Mert a jogok és kötelezettségek egyensúlyának meg kell lenni, hogy működésünk eredményes lehessen. S a fiatakorok felügyelő hatóságának s e hatóságok tagjainak nagy jogaik vannak.

A hatósági szervezet behálózza az egész országot, mindenik javító intézet mellett, fiatakorok fogháza mellett mindenik kir. ítélőtábla területén működik olyan hatóság, mint a miénk. Segédzervei vagyunk az igazságszolgáltatásnak és a közigazgatásnak: a hatóságokat működésünkben tanácsot, tettel támogatjuk. Hatóságunk minden tagja kinevezési okmányt és igazolványt kap. — Ez okmányok erejénél fogva rendelkezésre állnak a hatósági közegek, azok az igazolványokkal rendelkező tagot támogatni kötelesek s a támogatás kimaradása miatt felelősek. Működésünk függ a fiatakorok sorsa; irányító befolyással lehetünk az iparegyesületekre; összeköttetésben állunk az állami nevelő intézetekkel, iparműhelyekkel, a jótékony egyesületek munkáját hatóságilag szankcionáljuk.

Hatóságunk minden tagja, habár állásunk tiszteletbeli, jogszóva van az ig. miniszteri kinevezés által nyert címet használni, sőt mikor hivatalosan jár el, erre kötelezve is van. Koronként tanácsüléseken veszünk részt; a nem a hivatal székelyén, vagy a tanács székelyén lakó tagokat a szabályszerű napi és fuvar díjak illetik meg, az utiszámok a kir. ügyészség által érvényesítettek. A tagok minden hivatalos levelezése bélyegmentes; az állam nem kívánhatja, nem is kívánja, hogy a tagok a tiszteletbeli állásra ráfessenek.

Habár sokféle teendőnk lehet, azért attól nem kell félni, hogy ezen teendők túlságosan igénybe veszik a tagokat. Szerecsére Csongrádon eléggé jók a viszonyok; kevés szülői felügyelet nélküli, züllésnek induló, vagy blüncöző gyermek van. Aki pedig van, az a mi gyermekünk lesz; erről gondoskodunk tevékenységünkkel, tanácsot, tettel támogatjuk, hogy méltó tagja legyen a társadalomnak s hasznos polgára a hazának.

* * *

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Röviden vázoltam kötelességeinket, egyesületünk célját jövőbeli működésünk terét tartalmát. Az állam nemes céljai elérésében az önkéntes lelkiismeret, jó szíve apellál. Az állam tudatában van annak, hogy a társadalom altruistikus működése, a jövő jogrend egyik legfontosabb tényezője. Az evolúció korszakát éljük igen tisztelt Hölgyeim és Uraim. A jog keretei kibővülnek s a mi eddig a jogszolgáltatás kisegítő eszköze volt az igazságosság a méltányosság a szeretet, a jövő jogának alkotó eleme lesz.

A szociális intézkedések melyeket a törvényhozás eddig tett s a melyeket a jövőben tenni szándékozik mind ennek az új jognak a

szolgálatában állanak. Az anyagi igazság kezelése a büntetése individualizálása szeretetet méltányosságot igazságosságot tételnek fel.

A materializmus a pozitív iskola korszaka lejárt. — Idealizmus kell a világnak önzetlenség altruizmus, úgy az egyéni mint a társadalmi cselekedetek terén. Erre törekszik a társadalom és annak legmagasabb szervezett formája az állam. Az emberszeretet szolidaritása lesz a kornak mozgó eszméje: az érző milliók szolidaritása a szenvedő milliókért!

A jótékonyosság a szeretetből fakad érzetből közös emberi származásunknak testvérei mivoltunknak!

A jótékonyosság a szeretet az állam szolgálatában ez a mi hatóságunknak a célja! Megmenteni a mmenthető társadalom számára a haza az emberség számára gyámoltani agyengét a szerencsétlent a magára hagyottat, a tapasztalatlan: felemelni az emberiséget kultiváló társadalom ölébe az elhagyott a némán ártatlanul szenvedő gyermekeket, viztatartani a büntől az ártatlant a szeretet szelid eszközével, ez a mi feladatunk! Szép és nemes feladat; adjon Isten hozzá erőt mindnyájunknak!

Abban a biztos tudatban hogy szerény szavaim folytán annak a hatóságnak a célját melynek tagjaivá lettek sikerült önként megismertetnem abban a meggyőződésben hogy min nyája teljes lelkükkel át vannak hatva az ismertetésem tárgyát képezett ideális eszméktől Hölgyeim és Uraim, szívélyesen üdvözölöm önöket!

(vége.)

UJDONSÁGOK.

— **Esküvő.** Folyó hó 17 én d. u. 5 órakor Gelányi János magyar állam vasúti tisztviselő esküdtött örök hűséget Goda Margit kisasszonynak, Goda Antal és neje kedves és szeretetre méltó leányának. Gratulálunk!

— **A polgári iskola.** Márkus Dezső dr., m. kir. curiai bírósági „Az Ujság” hasábjain a választójogról cikkezve, többi érveik közt felhívja, hogy aki „a polgári iskolát vagy ezzel egyenlő értékű szakiskolát, vagy ennél magasabb fokú valamely tanintézetnek a polgári iskola négy osztályával egyenlő értékű évfolyamát elvégezte” ... választói jogosultsággal bír. Ime, kiváló szakemberek értékelik a polgári iskolai végzettséget olyan fontosnak, mely a választói jogosultsággal együtt említhető, csak éppen a csongrádi tanügyi körökben mostoha ez az iskola még ma is.

— **Kedélyes táncost.** A „Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület” jövő vasárnapon a népkerti színpadon kitűnő műsorral egybekötött táncost rendez. Az előkészületek és a széleskörű érdeklődés újra sikert ígér a Cs. Ip. K. E-nek. A meghívókat e hét folyamán bocsátja ki az egyesület. A műsort jövő számunkban fogjuk közölni.

— **A király csókja.** A fővárosi lapokból a következő kedves epizód olvassuk: Verepatakon a minap kilencvenhat éves korában meghalt Jakab Sándor volt bányafelőr özvegye, akit általános részvét kísért utolsó útjában. Az öreg asszony, aki férjével együtt részt vett a szabadságharcban is, egész életében büszke volt arra, hogy őt Ferencz József király megcsókolta. A csóknak a története a következő: Amikor a király az ötvenes években körutat tett az országban, ellátogatott Abrudbányára is, ahonnan kirándulást tett a Detunáták festői csoportjához.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárúknál. SCHULTES AGOST Sinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

A király és kísérete visszajövet a völgyben pihenőt tartott, miközben bemutatták a királynak a környék népviseletét és a román táncokat. Egyszer csak a fényes kíséreten keresztül egy szép székely menyecske állt a felség elé egyik kezében fatányéron párolgó hus, a másik kezében egy cserépkorsó.

— Kóstolja meg felséges királyom a székely pecsenyét; a fatányérost.

A király mosolyogva nyult a fatányéron levő bicska után, hogy leszeljen egy darabkát az illatos husból amely annyira ízlett, hogy több mint a felét elfogyasztotta. Utána egy pohár borszéki vizet töltött a székely menyecske a korsójából, amit a király egészen kiivott. Közben beszélgetni kezdett a király az asszonnyal, aki meginvitálta Székelyországra. A király végül néhány aranyat akart adni a pompás reggeliért, de a menyecske nem fogadta el.

— Székely asszony sohase fogad el pénzt a vendégtől!

A királynak annyira megtetszett a bátor őszinte viselkedés hogy odahajolt és homlokán csókolta.

— A lelecek. A belügyminiszter átiratban kérte a hercegprímást, hogy a püspöki kar az elhagyott és államilag gondozott gyermekek ingyenes temetéséről gondoskodjék. A püspökök most felhívják egyházmegyéjük papságát, hogy az ilyen gyermekek után temetésnél stóladíjat ne szedjenek.

— Vesztség. Községünk járási főorvosa jelenti a vármegyének, hogy a községben szóróványosan vesztség lépett fel. A vesztség járvánvának meggátlására való tekintettel tanácsos, hogy városunk közönsége jól őrizze a kutyáit és alkalmazzuk az alispán körrendeletéhez.

— Kegyetlen sintér. F. hó 18-án délelőtt egy helybéli ittas sintér a Tisza gáton egy kóborló ebet fogott. A helyett hogy rendeltetési helyére szállította volna, ki vette zsebkését és az arra járó-kelők szemeláttára leszúrta. Igaz hogy ebzárlat van, de az nincs a rendeletbe, hogy a sintérnek (ha ittas) szabad a nyílt utcán leszúrni az általa megfogott kóborló ebet, mert ha az nem vészett eb, kereső gazdájának a kifizött pénzösszegért ki is adják. De más különben is kegyetlenkedésnek nevezhető ezen cselekedete a sintérnek, mert hisz megbotránkozik azon minden ember ki ilyesmit lát. A rendőrségnek erről biztosan nincs tudomása.

— Sztrájkoló aratók. Szentesen Dr Szeder Ferenc János szentesi földbirtokos földjén 70 aratómunkás letette a kaszát mert Szeder nem adta meg az általuk követelt nagyobb bért. Szeder birtokára husz kincstári kiegészítőmunkást vezénveltek ki.

— Tanya tűz. Folvó hó 18-án Lajos István tanyája ismeretlen okból leégett.

— A „Sziám“ agyonlövéséről sokat írtak a lapok, azonban az állatkert igazgatója csak akkor fog ebben határozni, ha ennek szüksége feltétlenül bekövetkezik. Most a „Sziám“ ismét nyugodtabban viselkedik, mert foglájása megszűnt és vízzel öblögeti minden nap reggel a száját. A vizet a medencéből ormányába szívja és azután nyitott szájába freccsenti. Vesebaja azonban még nem múlt el és gyógyítani sem lehet, mert nem közeledhetik senki sem a hatalmas állathoz életveszély nélkül. A „Sziám“ mindamellett sokat járkal udvarában és elég vigner látszik viselkedése szerint. Ha a közönség közül néha valaki bosszantja, akkor homokot szed föl a földről ormányával és hirtelenül rászórja az illetőre, aki megérdemli a büntetést.

— Betörőbanda Szentesen. Szentesen hetek óta jól szervezett betörőbanda garázdálkodik. F. hó 15-én este Halász László fűszernagykereskedő Tóth József-utca 59. szám alatt levő üzletét törték fel Innen ugyancsak a Tóth József-utcában levő

55 számú házba hatoltak be. Feltörték az az egyik lakás ajtaját a melyben Pap Józsefné lakik a leányával. A betörők több ezer korona értékű ékszert és értéktárgyat vittek el. A csendőrség nyomozza a betörőket.

— A hatóság figyelmébe ajánljuk a gyalogjárón kerékpározókat, amennyiben a közel multban is hoztuk lapunk hasábjain: miszerint nem az igás utakat veszik igénybe, hanem a gyalogjárón futkosnak ide s tova. — F. hó 20-án reggel 5-6 óra között egy általunk ismeretlen egyén a templom utca sarkán fordulás közben egy kis leányt elűtött kerékpárjával. Szerencse, hogy a kis leány ijedségén kívül egyéb baj nem történt. Ha az ilyen egyéneket az arra hivatott hatóság megbüntetné, bizonyára hasonló eset többé nem fordulna elő.

— Strucok szaporodása az állatkertben. Lendl Adólf dr.-nak régi terve, hogy különböző forróvidéki állatokat nálunk szaporítással tenyésztessen és esetleg kereskedésbe bocsáson, ugylátszik meg fog valósulni mert a struccokkal folytatott kísérletek sikerrel kecsegtetnek amennyiben egy pár afrikai strucc számos tojást adott s ezeket most keltezik. Most dél-afrikai nandu-struccal kísérleteznek hasonlóképen. Ezek kisebbek és vadászati czélokra alkalmasak.

Pályázat. A földmivélsügyi miniszter leiratot intézett a megyéhez, melyben pályázatot hirdet az állami kertészetekbe való felvételre. Az áll. kertészetekbe ugyanis munkásokat vesznek fel oly célból, hogy ezek a munkások 1-2 év alatt kellő jártasságot szerezzenek a fagondozásban és gyümölcs vagy zöldségtermelés különböző ágazataiban. Ezáltal pedig, hogy alkalmazhatók legyenek mint munkavezetők akár állami kertészeti telepeken akár községek vagy magánosok birtokain.

Ezek a munkások a kiképzés folyamata alatt kötelesek minden napszamos teendőt végezni. Ezek a teendők a telepen folytatandó üzem természetének megfelelően, a munkaidő külön korlátozása nélkül végezhetnek. A munkaidő napkeltétől naplementéig tart.

Amennyiben a zöldségtermelésre kiképzett egyének csoportokba állva közös termelésre volnának hajlandóak: az egyes városok mentén való letelepedésben államilag is támogatni fogja őket a miniszter.

A felvételhez nőtlenség, a magyar nyelv bírása, a már betöltött 17-ik, vagy a még el nem ért 30-ik életév szükséges. Ezeket kívül erkölcsi és vagyontalansági bizonyítvány.

A kiképzés ideje alatt a munkások fejenként 3 K. napszámért kapnak, mely kéthetenként fizetik ki.

A folyamodók közül előnyben részesülnek azok, akik olyan vidéken laknak, ahol a piac, vagy a zöldségtermelés idegen kézen van.

Felvétel végett a földmivélsügyi miniszterhez kell folyamodni 1 K.-ás bélyeggel ellátott kérvénnyel. A kérvényben meg kell jelölni, hogy a folyamodó munkás a kertészet melyik ágában (zöldségtermelés, vagy gyümölcsstenyésztés) kíván foglalkozkodni.

A kérvényt legkésőbb okt. 1-ig kell benyújtani a földmivélsügyi miniszteriumhoz.

— Értesítés. Mindenféle diszes rugygyanta-(gummi) bélyegzőt festékezőpárnával, számozógépet iparosok, kereskedők ügyvédek, pénzügyezetek, egyletek, hivatalok, községek részére legolcsóbban készít az Első Czeglédi Rugygyantabélyegzőgyár Czegléden. — 10 koronán felüli rendelő 100 drb pergament névjegyet kap, tessék szerinti betűvel. Ugyancsak különféle reklámtárgy kaphatók. Utazók és helyi képviselők magas jutalék mellett felvétetnek. Tessék árjegyzéket kérni.

— Apaállatok tartása. A földmivélsügyi miniszter rendeletet intézett az összes

gazdasági felügyelőkhöz hogy hassanak oda hogy a közbirtokossági apaállatok tartása lehetőleg házi kezelésbe vétessék és e célból községenként ahol ez még nem volna még, pásztorlakás és bikaistálló építtessék. Amennyiben az nem sikerül a gazdasági felügyelők tegyenek jelentést arról hogy mely községek azok ahol apaállatok nincs, de ilyen építését azonban a község segély nélkül is eszközölheti melyek azok a községek ahol az építkezés kisebb állami segéllyel eszközölhető és végül melyek azok a községek amelyekben a község anyagi helyzete az építkezést kizárja bár arra állattenvéstési szempontból kiválóan szükség volna.

Az én Öregem

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér telnt elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenperd“ liliomtejszappan. Védjegy: „Steckenperd“, készíti Bergmann et Co. czég Tetschen a.E. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria- illatszertár s minden szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképen csodálatosan bevállal a Bergmann féle „Manera“ liliomtejkrem fehér és finom női kezék megővésére, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható.

— Papagályok a szabadban. A budapesti Állatkertben mindenkinek feltűnik és kedvére válik, hogy a legtöbb állat szinte szabadon él. Különösen érdekesek a színes nagy ararék és a fehér tollu bobiták kakadúk, amelyek reggelenként magukban kiszállnak a nagy madárházból elfoglalják a szokott helyüket a szabadban és ott mozognak egész nap. Este azután visszaternek a ház belsejébe sőt ha rosszra fordul az idő napközben szintén besietnek védett helyen levő éjjeli szállásukra. Legközelebb öt pár nimfapapagályt fogtak szabadon eresztetni a kertbe.

Eladó, vagy kiadó.

SZABÓ GÉZA piactéren levő háza eladó vagy kiadó. Két szép utcai, 1 udvari szoba, fürdő szoba, ennek konyhája vízvezetékkel, villanyvilágítással ellátva. Ugyiszintén egy bicikli és egy jó karban levő stráfkocsi eladó.

Hirdetmény,

A legszigorubb alkalmazkodás és mihez tartás végett tudomására adatik az összközönségnek hogy a mai naptól számított 40 napig vagyis a folyó év agusztus hó 21-éig bezárólag úgy a bel mint a külterületen a kutyák éjjeli és nappal állandóan kötve tartandók.

Figyelmeztetik a közönség hogy a szabadon talált kutyák azonnali kiirtása mellett a tulajdonosai a legszigorubbban lesznek megbüntetve.

Csongrád 1912 Julius hó 13
az Előljáráóság.

Tanoncz!

Egy jó házból való fiu Meggyesi Ferencz szabó mesternél tanonczul teljes ellátással azonnal felvétetik.

Hirdetmény.

A gazdasági gépmunkások kötelező biztosításáról. Az 1912 VIII L. cz. 5 §-a értelmében minden gazdasági gép tulajdonosa bármint gazdasági gépe mellett alkalmazott összes munkásait az Országos Gazdaság. Munkás és Cselédsegély pénztárnál köteles baleset esetére biztosítani.

A vizsgázott gépész vagy képzett gépezelőt pedig a kerületi munkás biztosító pénztárnál kell biztosítani.

Azon cséplő gép Tulajdonosok pedig akik pénzért vagy az elcséplelt gabona bizonyos részét másnak gabonáját csépléltetik el tehát a cséplést iparigazolvány szerűleg folytatják vagyis azok akik ezen Cséplési vállalatok után III oszt. Kereseti adova! vannak megadóztatva az általuk a cséplő gépnél alkalmazott munkásokat baleset esetére az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegély pénztárnál (Tekulics Sándor ellenőrnél község házában kell bejelenteni.)

Bétség estére pedig a kerületi munkás biztosító pénztárnál tartoznak biztosítani (Kovács Elemér jegyző Templom utca 13 szám alatti lakásán.)
Csongrád 1912 Julius 5-én Előljáráóság

Mosó és vasaló üzlet áthelyezése.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Andrassy ut 8. szám alatt **Óser Lipót** házában **Sólya Gyula** főjegyző ur háza mellett egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő a legfinomabb gépekkel szelszerelt **mosó, vasaló és vegytisztító intézetet** rendeztem be, hol minden e szakmába vágó munkák tisztán, csinosan és pontosan készíttetnek.

A fehéreneműket házilag szappannal klórmész nélkül mosatom, ami a ruhane-műek tartósságát fokozza.

A n. é. közönség szives pártfogását bátorodom annál is inkább kérni, mivel mosó és vasaló intézetemet Kiskunfélegyháza-ról, ahol az ottani közönség teljes megelégedésére működtem, ide helyeztem át, tettem ezt pedig azért, mert értesültem, hogy Csongrád városnak nincs megfelelő fehérenemű tisztítója és így intézetemet **évi július hó 15. ére áthelyezem** és működésemet megkezdem.

Mosás minden kedden. Elfogadok tisztításra mindennemű tehéreneműt, férfi és női ruhákat, függönyöket a lehető legbiztosabb árban.

Amidőn a t. közönség jóakaratu támogatását kérem, biztosítom jó és pontos kiszolgálásról.

Csongrád, 1912. július 14

Teljes tisztelettel

Sárkány Mihály

mosó vasaló és vegytisztító tulajdonos
Andrassy ut 8. szám.

Ugyanitt egy jó és szorgalmas leány tanulónak felvétetik.

Nagy raktár. Modern gépek.

Gőzeséplőgarnitúrák

magánjárók és nem magánjáró garnitúrák gyárilag javítottak

4, 6, 8 és 10 HP. Hotherr, Magyar Állam, Shuttleworth stb.

alig használt gépek, továbbá magános 4, 6 8 és 10 HP. különféle gyárt máyu magánjáró és huzatos lokomobilok Kellemes részletfizetés mellett kaphatók

Friedrich Testvérek

gépgyárában Temesvár

Azonnal üzembe vehető.

Legmegtehetőbb felállítás.

Schvaroz József és Társa

Budapest. Váci-körút 53. — Alapítási év 1884.

SZABADALMAZOTT

Ventzki gőztakarmany-Füllesztő

65, 100, 1600, 300 és 620 liter ürtartalom.

Fülleszt 40—60 perc alatt.

Hordozható Palinkafőző Üstök

100, 400 liter ürtartalom.

Az új szeszadótörvény előírásai szerint.

Angel marha és lényiró gépek és ollók.

FELIX-GYÓGYFURDO.

Téli és nyári gyógyhely. Nagyvárad mellett.)

Egész éven át nyitva

Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása, víz hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség

Gsz, köszvény, ischiás, izadmányek és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultán és javultán a páratlanul hatásos **Felix-fürdő** gyógyforrásait, tükör kád, iszap, mór és szénzavas fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, 1 szalgó, zongora és olvasó terem, kitűnő vendéglő, állandó elsőrendű **cigányzene**, vasárnaponként **katonazene**, tennis pálya, gondozott sétautak 400 holdas park és fenyveserdő, **16 személy vonat** közlekedik **május 1-től** a Felix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirtda, interurbán telefon.

Curtax és zenedij ninos.

Prospektust küld az igazgatóság.

Ház eladás

Oláh Istvánnak a gazdasági ismétlő iskola mellett újonnan c-upa téglaából épült háza, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra, pince istálló, egy 300négy-szögölből álló kerttel, szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal bármikor.

Értesitem

a jogkereső közönséget, hogy ügyvédi irodámat Csongrádon **Kossuth tér 7.** szám alatt megnyitottam és hogy irodámat **Dr. Rásonyi Papp Pál** ügyvéd ur irodájával egyesíttem.

Dr. Rásonyi Papp Miklós

ügyvéd.

Nyugodtan alhat,

ha fehéreneműje egész éjen át »ASSZONYDICSÉRET« mosó-kivonattal van beáztatva, mert ez a szer legrövidebb idő alatt nagy könnyűséggel önmaga oldja fel a szennvet s másnap gyorsan és fáradság nélkül lehet a ruhát SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPANNAL vakító fehérre mosni, mert az »ASSZONYDICSÉRET« és a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN úgy fehéritenek mint a nap.

25.000 koronával szavatolunk a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN és az »ASSZONYDICSÉRET« mosó-kivonat tisztaságáért.

Még álmában sem

képzelteti el, hogy mennyi vesződséget és mennyi fáradságot takarít meg, ha az »ASSZONYDICSÉRET« mosó-kivonaton és SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPANON kívül semmiféle más mosószert nem vesz. Ez esetben mindig jó árut vásárol mérsékelt áron és kiméli egyrészt a ruháját, másrészt nem pocskolja el a háztartási pénzét

25.000 koronával szavatolunk a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN és az »ASSZONYDICSÉRET« mosó-kivonat tisztaságáért.